

VOL. XVI

Kaina 3c.

Chicago, Ill., Antradienis, Gegužės-May 14 d., 1929

437

No. 114

Socialistų Laimėjimas Saksonijoje

Rinkimuose į krašto seimą socialdemokratai gavo 33 vietas iš 96 -- Komunistai prarado dvi vietas

DRESDENAS, Vokietija, geg. 13. — Vakar įvykusių rinkimų metu į Saksonijos seimą laimėtojai buvo socialdemokratai, tuo tarpu kai komunistai prarado dvi vietas.

Iš 96 vietų seime socialdemokratai pasicėmė 33. Komunistai, kurie ligšiol turėjo keturiolika vietų, dabar beturi dvyliką. Fašistai gavo tris naujas vietas ir dabar turės viso penkias.

Ruošimos parlamento rinkimams Anglijoje

Politinės partijos ligšiol yra naminavusios jau 1,718 kandidatų į 615 vietų parlamente

LONDONAS, geg. 13. — Per ateinančias dvi priešrinkimines kampanijas savaitės Anglija prisiklausys tiek oratorių kalbų, kiek ji, tur but, dar niekada pirmiau negirdėjo.

Visuotiniai rinkimai į parlamentą įvyks šio mėnesio 30 dieną. Viso Anglijos parlamente yra 615 vietų, bet ligšiol politinės partijos yra pastatiusios jau 1,718 kandidatų, tuo tarpu naminavimai nepasibaigę dar iki gegužės 20 dienos. Konservatoriai ligšiol yra naminavę 588 savo kandidatus, Darbo partija — 566, liberalai — 506, komunistai — 31 ir nepriklausomieji — 27. Ligi rinkimų, tai yra iki gegužės 30 dienos, kiekvienas tur kandidatus, o taip pat kurie dar bus naminuoti, pasakys mažiausiai bent po dešimtį agitacijos kalbų.

5 užmušti, 16 sužaloti buso kolizijoje

MONROE, Mich., geg. 13. — Netoli nuo čia praėjė naktį susidūrė busas su sunkiuoju motoriniu vežimu. Penki buso pasazieriai buvo užmušti, o šešiolika kitų sužaloti, keturi jų pavojingai. Užmušti buvo: F. Cinderick, 16; Mrs. Emma Maurettus, 55; H. Westerman, 40; vienas nepažįstamas vyras ir viena nepažįstama mergaitė apie 16 metų amžiaus.

"Graf Zeppelin" pasiruošęs skristi į Ameriką

BERLYNAS, geg. 13. — Milžiniškas diržablis "Graf Zeppelin" pasiruošęs kaip šį trečiadienį, gegužės 15 dieną, iškelti vėl kelionę per Atlanto vandenyną į Lakehurst, N. J., Drui Hugo Eckenerui komanduojant. Diržablis gabens 20 pasazierių ir 40 įgulos žmonių.

Chicagai ir apylinkėse federatinis oro biuras šiai dienai pranašauja:

Didumo apsiniaukę; gali but lietaus; truputį šilčiau; vidutiniai žemių rytų ir rytų vėjai. Vakar temperatūra įvairavo tarp 50° ir 61° F.

Šiandien saulė teka 5:31, leidžiasi 8:01. Mėnuo leidžiasi 1:21 ryto.

Herriot nebeįrinktas Lyons burmistru

PARYŽIUS, geg. 13. — Vakar įvykusių Lyons miesto rinkimuose Edvardas Herriot, buvęs Francijos premjeras, kuris per 21 metus buvo Lyons burmistras, rinkimus pralaimėjo. Burmistru tapo išrinktas jo oponentas.

3,000 žmonių žuvo per žemės drebėjimus Persijoje

TEHERANAS, Persija, geg. 13. — Praneša, kad per įvykusius pastaromis dienomis smarkių žemės drebėjimus Chorasano provincijoje buvo užmušta viso apie 3,000 žmonių. Del žemės drebėjimo nukentėjusiems šelpiti ligšiol surinkta 100 tūkstančių dolerių. Amerikos Raudonasis Kryžius auکوjo \$5,000.

Registruoto stiprų žemės drebėjimą, gal Italijoje

BERLYNAS, geg. 13. — Hohenheim seismografas registruoto stiprų žemės drebėjimą, turėjusį įvykti apie 260 mylių tolimo, gal but šiaurinėj Italijoje.

Sprogimas olandų laive užmušė keturis įgulos žmones

KAZABLANKA, Moroka, geg. 13. — Olandų aliejaus gabena-mas laivas "Berendrecht" Lieviliu praneša, kad jis grįžtas atgal į šį uostą, nukentėjęs del įvykusio laive garinio katilo sprogo. Pranešimas sako, kad sprogo keturi laivo įgulos žmonės buvo užmušti ir vienas sužalotas.

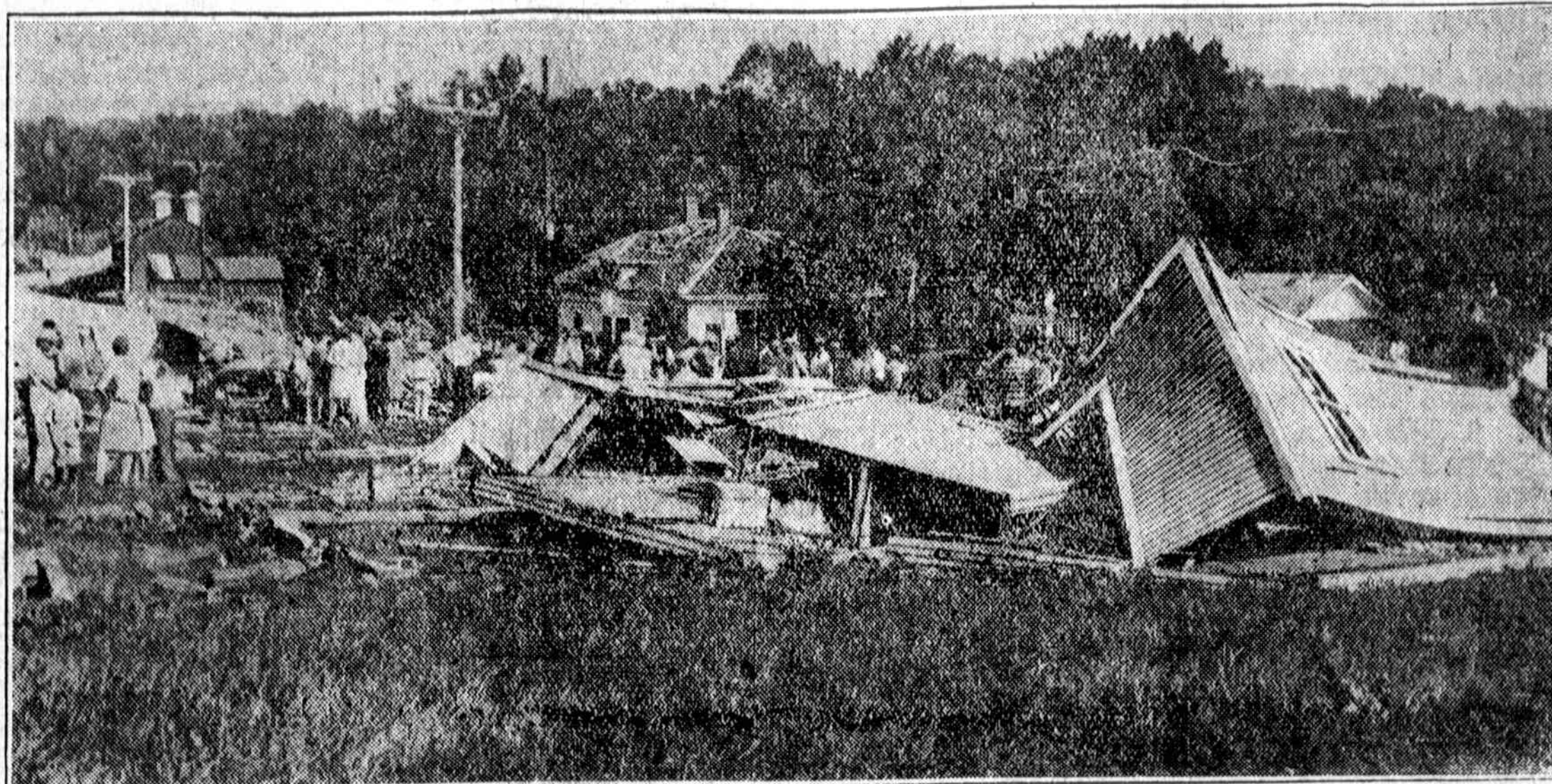
Garlaivis "Berendrecht" yra pagarsėjęs tuo, kad 1927 metais jis išgelbėjo Atlanto vandenyną, netoli nuo Azorų salų, Amerikos lakunus, Miss Ruth Elder ir George Haldemano, kurie kelionėje iš New Yorko į Paryžių "American Girl" aeroplanu buvo priversti nusileisti į vilnis.

Australijos Queenslande Darbo partija pralaimėjo

BRISBANE, Australija, geg. 13. — Darbo partija, kuri Queenslande per keturiolika metų krašto valdžią laikė savo rankose, dabartinuose rinkimuose pralaimėjo.

Prieš rinkimus darbiečiai turėjo seime 43 vietas, o nacionalistai 29. Šiais rinkimais nacionalistai paėmė 44 vietas, tuo tarpu kai Darbo partija gavo tik 26 vietas, pralaimėjus 17. Nepriklausomieji gavo 2 vietas.

Vakaru Australija dabar yra vienintelė valstybė, kur Darbo partija pasilieka valdžią.

Fort Smith, Ark. — Sugriauti namai yra tornado pasekos. Keli žmonės tapo sužeisti.

Tomski išstremiamas iš Sovietų Rusijos

Oficialiai sovietų spauda sako kad jis išvažiuojas į užsienį "gydytis"

BERLYNAS, geg. 13. — Sovietų spauda patvirtina žinias, kad Michailas Tomskis, vyriausias sovietijos profsojų vadovas ir vienas stipriausių Stalino priešinkų, išgijamas laukan. Šiomis dienomis jis atvyks į Vokietiją. Oficialiai sakoma, kad Tomskis išvažiuojas į Vokietiją "gydytis."

Pirmiau buvo pranešimų, kad Tomskis esąs siunčiamas į Sibirą "darbininkų judėjimą ten studijuoti." Pasirodo, kad užuot į Sibirą, jis išsiunčiamas į užsienį "gydytis."

Tik dabar Tomskis vargiai "bepasveikis" ir galės "sveikas" grįžti į Rusiją, kol jo priešinkas Stalinas kontroliuos sovietų valdžią.

Vienoje areštuota 30 komunistų

Bandė sukelti neramumų per fašistų organizacijos demonstraciją

VIENA, Austrija, geg. 13. — Del bandymo išprovokuoti riaušes per įvykusias vakar Vienoje fašistų "Heimwehr'o" organizacijos demonstracijas ir socialistų "Schutzbund'o" kontrodemonstracijas, policijos buvo suimti 30 komunistų, jų tarpe komunistų vadas Karl Tomann. Demonstracijų metu Austrijos sostinė atrodė kaip milžiniškas karo lageris. Visi kariuomenės ir policijos rezervai buvo išaukti ir stovėjo prisirengę kiekvieną valandą įsimaityti, jei kiltų neramumų. Tačiau demonstracijos pasibaigė be rimtesnių incidentų. Tik vienoj vietoj policijai teko įsimaityti, kur komunistai bandė sukelti neramumą.

Vienoj įvyks tarptautinis rašytojų seimas

VIENA, Austrija, geg. 13. — Plunksnos Klubas skelbia, kad birželio 24 dieną Vienoje prasidės tarptautinis pasaulio rašytojų kongresas.

Kanada suėmė keturis amerikiečių laivus

PRINCE RUPERT, Britų Kolumbija, geg. 13. — Kanados vyriausybė suėmė keturis Jungtinių Valstybių žvejų laivus, įėjusius į Kanados vandenį.

Skaitmeningi komunistų areštai Atenuose

ATENAI, Graikija, geg. 13. — Policija Atenuose suėmė daug komunistų ir jų literatūros. Policija sakos gavus žinių, kad komunistai planavę sukelti neramumų darbininkuose.

Kalba apie bažnyčios taikymąsi su valdžia Meksikoje

MEKSIKOOS MIESTAS, geg. 13. — Praneša, kad į Romą atvykęs Chihuahua dieceizijos vyskupas Antonio Guizar Valencia pasitarti su Vatikanu del darymo taikos tarp valdžios ir katalikų bažnyčios Meksikoje.

Papa tikisi taikos

ROMA, Italija, geg. 13. — Papa Pijus priėmė audiencijon Corpus Christi, Tex., vyskupą Ammanuelį Ledviną. Papa patikė vilties, kad gal netrukus įvyksianti taika tarp katalikų bažnyčios ir valdžios Meksikoje.

Šveicarai kratosi prohibicijos

Sumanymas užginti svaigiuosius gėrimus atmetas milžiniška balsų dauguma

GENEVA, Šveicarija, geg. 13. Vakar Šveicarijoje įvyko balsavimas prohibicijos klausimu. Balsuota ne del įvedimo visuotinės prohibicijos, kaip kad yra Jungtinėse Valstybėse, bet tik del to, kad kiekvienas atskiras kantonas, arba dagi atskiras valsčius ar atskira bendruomenė turėtų teisės visuotiniu savo piliečių nutarimu užginti savo ribose svaigųjų gėrimų pardavinėjimą.

Nežiurint stiprios prohibicininų agitacijos, sumanymas visuose kantonuose buvo milžiniška balsų dauguma atmetas.

Meksikos agrarai nušovė 15 maištininkų

MEKSIKOOS MIESTAS, geg. 13. — Excelsior praneša žinią, kad Tepetitlane įvyko kautynės tarp maištininkų bandos ir valdžiai ištikimos agrarų milicijos. Maištininkai buvo sušūti ir priversti bėgti į kalnus, palikę penkiolika nukautų.

Užsimusė sokes nuo laisvės stovylos

NEW YORKAS, geg. 13. — Bedloe salaitėj nusižudė nepažįstamas žmogus, šokęs žemyn nuo Laisvės stovylos.

Kantonas auksų atsipirko nuo priešų

Sutike koangsičių armijos kas mėnesis mokėti po \$285,000 kontribucijas

KANTONAS, Kinai, geg. 13. — Kantonas miestas ir jo Kvantungo provincija nusipirko taiką iš užpuolusių Kuangsi armijų, kad ir labai brangia kaina.

Išgelbėti miestui nuo kuangsičių plėšimų, Kantonas vyriausybė, kaip girdėt, sutikus mokėti Kuangsi vadams po \$285,000 kas mėnesis per neribotą laiką, pristatyti tam tikrą kiekį kariuomenės reikmenų kuangsičių armijai ir atsteigti opiumo prekybą Sikiango upe. Be to, Kantonas sutikęs pašalinti civilinį Kvantungo gubernatorių ir kantoniečių armijos ir laivyno vadus.

Prohibicija pareina per metus 936 milijonus dolerių

WASHINGTONAS, geg. 13. — Asociacija Kovai su Prohibicijos Amendmentu savo pranešime apskaičiuoja, kad prohibicija duoda kraštui per metus 936 milijonus dolerių nuostolių.

Asociacija parodo, kad del prohibicijos valdžia per metus praranda 900 milijonų dolerių mokesnių nuo gaminamų ir pardavinjamų svaigųjų gėrimų, ir dar išleidžia 36 milijonus dolerių metuose prohibicijos įstatymui vykdyti.

Iš DARBO LAUKO

75,000 statybos darbininkų lokautas

NEW YORKAS, geg. 13. — Building Trades Employers' asociacijos vykdomasis komitetas nutarė paskelbti lokautą. Lokautas, kuriuo bus išmesta iš darbo 75,000 statybos darbininkų, prasidės trečiadienį, 5 valandą po pietų.

Areštavo 29 tekstilės streikininkus

ELIZABETHTON, Tenn., geg. 13. — Milicininkai, pastatyti sergėti vietos American Bamberg ir American Glanzstoff tekstilės įmonės, kurių darbininkai kelinta savaitę streikuoja, šandien areštavo 29 streikininkus del to, kad jie atkalbinėjo streiklaužius neiti į darbą. Netrukus visi suimtieji vėl buvo paleisti.

LIETUVOS ŽINIOS

Apie Kauna sugauta smarki vagių gauja

KAUNAS. — Paskutinėmis dienomis kriminalinė policija susekė veikiausią Kaune ir apylinkėse vagių gaują. Kriminalinei policijai pavyko sulaikyti visus gaujos dalyvius. Rasta daug vogtų daiktų.

Sulaikytų vagių tarpe yra įvairių idomių tipų. Ne paskutinę rolę gaujos darbuotėj ir jos vadovavime vaidino moteriškė svetimšalė. Vagys dabar stengiasi "padėti" kriminalinei policijai nustatyti įvairių vagysčių vietų ir laikų; kiti atpa-sakoja visą jų veikimo istoriją, laimingus ir nelaimingus momentus; vienas, vargšas, papasakoja, kad pakliuvo kaip tik tuo momentu, kuomet buvo nutaręs "uždirbti paskutinius 50 litų" ir visai mesti tą nelabai dėkingą darbą.

Gaujos centras buvo Kauno apskrity prie pat miesto; buvo veikta organizuotai su drausme ir atlikta gan drąsūs "žygių." Visi gaujos dalyviai yra senieji "pasidarbavę" savo srity žmonės su praeitimi ir stažu ir gresiantis jiems ilgokas kalėjimas nebebus jiems naujiena.

Atmetė Klaipėdos seimelio nedarbo įstatymą

KLAIPEDA. — Šių metų kovą mėn. 27 d. Klaipėdos krašto Seimelis priėmė ir pasiuntė gubernatoriui pasirašyti "nedarbo bei sušvelninti ir pašalinti" įstatymą. Einant šiuo įstatymu kiekviena seniūnija gali uždrausti asmeniui persikelti į jo sritį, jeigu persikeliantis neįrodo, kad jo dispozicijoje yra butas, į kurį jis gali tuojau įsikelti ir kuris sveikatos ir dorovės atžvilgiu yra priimtinas, ir kad jis turi grynų pinigų, kurie jo ir jo šeimos pragyvenimui ilgam laikui užtikrina. Be to, darbą gali gauti tik tarpininkaujant valdiškai įstaigai. Norintis persikelti į seniūniją butą išnuomoti gali tik pačiai seniūnijai sutikus. Už nepildymą šio įstatymo baudžiama areštu arba pinigais iki 375 litų. Gubernatorius šiam seimelio sumanymui uždėjo savo veto.

Nauji universiteto rumai

KAUNAS. — Buvusioji Valskybės spaustuė, į kurią persikels universiteto dalis, bus pavadinta "Didžiaisiais universiteto rumais."

Badas Lietuvoje

Lietinga pereita vasara ir šalta žiema Lietuvos žmonių gyvenimą taip pablogino, kad iš daugelio apskričių gyventojai šaukiasi pagalbos. Pagelba umai reikalinga.

Naujienu pinigų siuntimo skyrius pagalbės sušelpiti už labai mažą atlyginimą. Siunčiant pinigus per Naujienas telegramu bus išmokėti į 5 ar 10 dienų.

Naujienu ofisas atdaras nuo 8 ryto iki 8 vakaro. Nedėldieniais nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St. Chicago, Ill.

KORESPONDENCIJOS

Detroit, Mich.

Už dovaną teisėjui tapo nu-
baustas kalėjimu.

Mike Dolecki (4480 Springwells ave.) mėgo bylinėtis, bet nemėgo išlaidų. Advokatas, negaudamas savo mokesnio, patraukė jį į teismą. Byla atsidūrė pas teisėją Arthur Webster. Kad teisėjas "susiminkštintų" ir išneštų nuosprendį jo naudai, Dolecki pasiuntė jam cigary dėžę ir \$20 su tokio turinio rašuku: "Dear Mr. Webster, have a smoke on the case."

Bet teisėjas Webster rūkyti tu cigary nepanorėjo. Dolecki tapo patrauktas atsakomybės už teismo paniekinimą, t. y. už bandymą papirkti teisėją. Teisėjas Harry B. Keidan pasiuntė Dolecki už tą "dovaną" 30 dienų į kalėjimą.

Kaip matote, kartais yra pavojinga ir dovanas siųsti.

Dolecki, kaip kalba žmonės, yra lietuvis. — U.

Plymouth, Pa.

Tautiškų kapinių apvaikš-
čiojimas.

Gegužės 30 d. (Decoration Day) yra kapinių puošimo šventė. Amerikiečiai apvaikščioja ją jau per 61 metus, aplankydami savo tėvų, brolių ir draugų kapus ir puošdami juos gėlėmis.

Mes neatsilikdami nuo amerikiečių, jau iš eilės 8-tus metus apvaikščiosim tą šventę. Programas prasidės 10 val. ryto. Kalbės F. Živaitis iš Scranton, Pa., ir M. Zaldokas, vietinis. Kapinės randasi West Wyominge. Vaziuodami iš Wilkes Barre, imkite gatvėkarį West Pittston, Wyoming arba Forty Four ir vykite iki Stone Bridge. Nuo ten kapinės jau nebėsi.

Bendrovė širdingai kviečia visus vietos ir apylinkės lietuvius dalyvauti tame apvaikščiojime.

— St. Zukauskas.

Bridgeville, Pa.

Iškilmingas bankietas.

Šiais metais gegužės 7 d. su-
kako 25 metai nuo atgavimo lietuvių spaudos, tai yra nuo to laiko, kada 1904-5 m. Rusijos revoliucija supurtė caro sostą ir caras buvo priverstas grąžinti lietuviams spaudą.

Tai yra didelės svarbos įvykis mūsų visame kultūriname ir tautiniame judėjime. ir yra svarbu pažvelgti, kiek mes pažengę pirmyn per tuos 25 metus.

Siam svarbiam kultūriniam jubiliejui pažymėti S. L. A. 90-

ta kuopa rengia iškilmingą bankietą gegužės 26 d., 7 val. vakare, gražiam Bonnet's Grill Room'e, 534 Washington Avenue.

Bankietas bus su gražiu, tam jubiliejui pritaikytu programą.

Ižanga tik \$1.50 asmeniui. Malonėkite užsisakyti vietą išanksto pas sekretorių F. Madonį, 860 McLaughlin Rd., Bridgeville, Pa. Tel.: Bridgeville 233-J, arba pas S. Bakaną, Mayview, Pa. Vietą galima užsisakyti tik iki Gegužės 18 d., ne vėliau.

S. L. A. 90-tos kuopos Rengimo Komisija:

S. Bakanas
F. Madonis
A. Šimkus.

Toronto, Kanada

Kaip kas išmano,
taip save gano.

T. J. K-lė, jau nuo pernai metų čionai įsisteigęs, pusėnai gerai gyvuoja. Pereitą žiemą suvaidino keletą gerų veikalių, įsisteigė savo skaityklą, kur visi gali knygy ir laikraščių pasiskaityti. Torontiečiai, ypač jaunimas, prijauna jai. Narių turi apie 90, ir kasdien vis dar sparčiau auga. T. J. K-lė yra nepartinė, panašiai į buvusius lietuvių "Kultūros" būrelis. Jos tikslas yra kelti apšvietą ir kultūrą tarpe lietuvių. Bet čionai esanti Sv. Jono draugija, norėdama savo "kultūrą" pakelti tarpe lietuvių, parsikvietė "dušių ganytoją", kuris dar labiau paakstino visus katalikus veikti. Pirmiausia pradėjo per savo špitolninkų laikraščius plusti progresyvesnius lietuvių ir taip pat T. L. J. K-lė. Visiems žinomas davatų organizatorius J. K. pasakė, kad Jaunimo Kuopelė, — tai bedieviška organizacija ir nieką kitą neveikia, kaip tik

Viršui — ponia Emerson, Illinois valstijos gubernatoriaus žmona, spaudžia guziką; jo paspaudimu ji užlybino milžiniška Majestic Radio iška-

ba. Ši iškaba randasi ant Harry Alter tro-

besio, Chicagoje. Vi-

sa iškaba turi apskriti kaip penkių aukštų namas. Vien didžioji

žodžio "Majestic" raidė "M" yra 32 pėdų ilgio. Skaitisiam orui esant, iškaba galima

matyti ežerą 40 myliu tolimai.

skleidžia bedievybę. Kaip tik koks lietuvis atvažiuoja iš provincijos Torontan, tai tuoj angelai sargai ir apspinta jį, ragindami įsirašyti į šventųjų sąrašą. Kitas taip staigiai užplūtas ir prisirašo, bet pamatęs jį "aukštą kultūrą", lieka atskalusiu.

Paskutiniu laiku, bijodami, kad gali netikti daug jaunųjų, sumanė suorganizuoti katalikiško jaunimo kuopelę vardu "Toronto Lietuvių Katalikų Jaunimo Kuopelė Švitūrys". Dar žadama steigti "Nekaltų Mergelių Draugiją" (paskui gal ir bernelių). Galimas dalykas, kad prisisteigs jų tiek daug, kad kiekvienam šventajam apštalui teks po kuopą. Žinoma, jos visos rožančių giedos ir skleis savo nobozumą. O apšvietos reikalai — tai jau jiems nelabai svarbu.

Toronto Jaunime! Kurie norite prie kokio nors apšvietos darbo prisidėti, tai spreskite apie Toronto Lietuvių Jaunimo Kuopelę, kuri tikrai tuo darbu užsiima, o ne pasiduoti tokiai organizacijai, kuri vietoj ap-

švietos darbą dirbti, maitina tamsos apaštalus ir jiems turis krauna.

— Veverisio Vaikas.

JUOKAI

DELKO ŠVENTIEJI
PARAUDO?

Didysis dailininkas Rafaelis, pradėjo savo karjerą Siksto koplyčios freskomis.

Vienam kardinolui nepatiko, kad švento Petro ir Pevilo veidams buvo duota per daug stipri raudona spalva. Tą jis pasakė ir Rafaeliui.

— Aš nupiešiau juos tokius, kokie jie yra danguje, — atsakė dailininkas. — O jų veidai paraudo iš jūsų kvailos kalbos bažnyčioj.

Vaziuoja tritukstantinis litrų autobusas, jame dar raidės K. M. S.

Tai matydamas vaikas kreipias į tėvą:

— Kas čia vežiojama su raidėmis?

ATYDA Malevotojams ir Namų Savininkams

Jei jus norite pagražinti savo namą iš vidaus ir lauko, tik atsilankykite pas mus ir jus sutalpins 25% ant kiekvieno dolerio.

Duodam vieną butelį polish veltui prie kiekvieno orderio už dolerį ar daugiau.

SAMUEL HELMAN PAINT STORE
1421 S. Halsted St., Tel. Canal 5063

Tėmykite

1) APDRAUDA (Insurance: Nuo Ugnies, Langų, Automobilų; Gyvasties (Life) ir kitokių atlieku per didėliais ir geriausias kompanijas.

2) REAL ESTATE: Turų gerą bargeną visoje Chicagos dalyse.

V. MISZEKA
Naujienos
1739 So. Halsted St.
Tel. Roosevelt 4500

DYKAI

Šeris šepetys, 4 colių ilgio, malavimui, vertės \$1.50 su kiekvienu 100 svarų Hammer Bros. White Lead.

Valspar Varnish geras iš lauko ir vidaus \$4.98

galionas \$1.98

Stoginė popiera 3 ply, raudona ir žalia 98c

Pure boiled Linseed Oil, galionas 98c

J. DERINGIS
4414 S. Rockwell St.
Lafayette 4689
PRISTATOM VISUR

Firestone

Gum Dipped Tires

Jeigu norit žinoti ar yra skirtumo tarpe taterių, tai atsiminkit, kad didžiausios lenktynės automobilių laimėtos visados buvo vartojami Firestone Gum Dipped Taterai.

Mes turim savo krautuvę pilną rinkinį Firestone taterių, tubų del bile mašinoms. Musų kainos ant taterių yra lygios su didžiųjų krautuvų kainomis, ant tam tikrų rūšių net žemesnės.

Apart krautuvės, atliekame mechaniską darbą: vulkanizuojam taterius, chardžinam ir taisom baterijas. Greitas ir teisingas patarnavimas.

Urban Tire Sales & Service
4071 Archer Avenue Phone Virginia 0915

—Kauno Miesto Savivaldybė, — paaikino suni.

PALENGVINIMŲ BEIESKANT

Sekretorius į besirengiantį iš-eiti viršininką:

—Ponas viršininke, žmogus su prašymu paliausot nuo mokesnio.

—Gera, — atsako viršininkas, — pasakyk, tegul apmoka žyminį mokesnį, valstybinę rinkliavą, pabaudą už pavėluotą laiką ir nuosimčius nuo esamosios sumos, tada pagalvojęs gal pasiiluosuosiu...

Kaip Silpnos Nervingos Moterys Pasidaro Stipresnės

Jaučiasi geriau, išrodo jaunesnės ir buna tvirtesnių nervų

Jeigu jus žinotumėt — jus pavargusios, mažakraujės moterys — kurios kankinate save savo "nervais" — kaip jus patiekėtinai sustiprėtumėt ir pasveiktumėt nuo Tanlac, tai jus ne valandėlės nelauktumėt, bet tuojaus nueitumėt pas savo aptiekininką ir įsigytumėt didelę bonką šių nepaprastų vaistų.

Mrs. Mabel Wagoner, 101 Norton Court, Akron, Ohio, sako: "Aš buvau silpna, nepaprastai nervuota ir kentėjau nuo nevirkštinimo ir kvailiųjų. Tanlac padarė mane kupina naujos energijos. Aš paaugau 17 svarų ir dabar jaučiuose gyva ir veikli." Tanlac neturi jokių kenksmingų vaistų, kaip vanduo, kurį jus geriate — tik pačios gamtos medikales žolės. Aptiekininkai žino tai ir per pastaruosius 10 m. rekomenduoją jį vyrams ir moterims, kurie nori greitai "atsigriebti", atsistoti ant kojų ir naujai pajaušti gyvenimą.

Tanlac išdirbėjas taip patitiki savo vaistais, kad jei tie vaistai jums nepagelbės, tai bus sugrąžinti jums pinigai.

Tanlac
52 MILIONAI BONKŲ SUŅAUDOTA

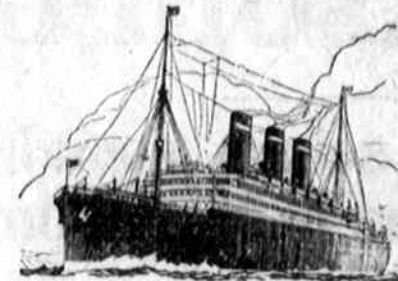
Didelis Reikalavimas Operatorių Užsidirbkkit gera alga. Lengvas darbas. Mes priimame vietai trumpa laiką. Praktiškos namų mokes duodamos ant visokių mašinų.

Master Sewing Operating School
JOS. F. KASNIKA, mokytojas
190 N. State St., 10 augštas
—kampas Lake St.

Specialė Ekskursija I LIETUVA

SURENGTA ir asmeniniai vadovaujama kelionių eksperto, kad užtikrinti jums didžiausią patogumą ir smagiausią kelionę. Žemos kainos!

Išplaukia dideliu Red Star linijos laivu, ant kurio jus rasite visus patogumus moderniškiausios kelionės vandeniu.

BIRZELIO 1

laivas

BELGENLAND

Del pilnų žinių apie šią ekskursiją kreipkitės prie
Agento V. M. STULPINAS

3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.

P-as Stulpinas padės jus ir aprūpins del visų kelionės reikalus.

Pirkite laivakortes atvažiavimui jusu draugu.

RED STAR LINE

International Mercantile Marine Co.

180 N. Michigan Ave., Chicago, Ill.

AR JUMS REIKIA PINIGŲ?

1-2 ir 3 MORGICIAMS

Eighteenth Bond & Mortgage Organization

1618 West 18-ta Gatvė

I. F. Dankowski, pres.

C. J. Dankowski, ižd.

Rusiškos ir Turkiškos Vanos

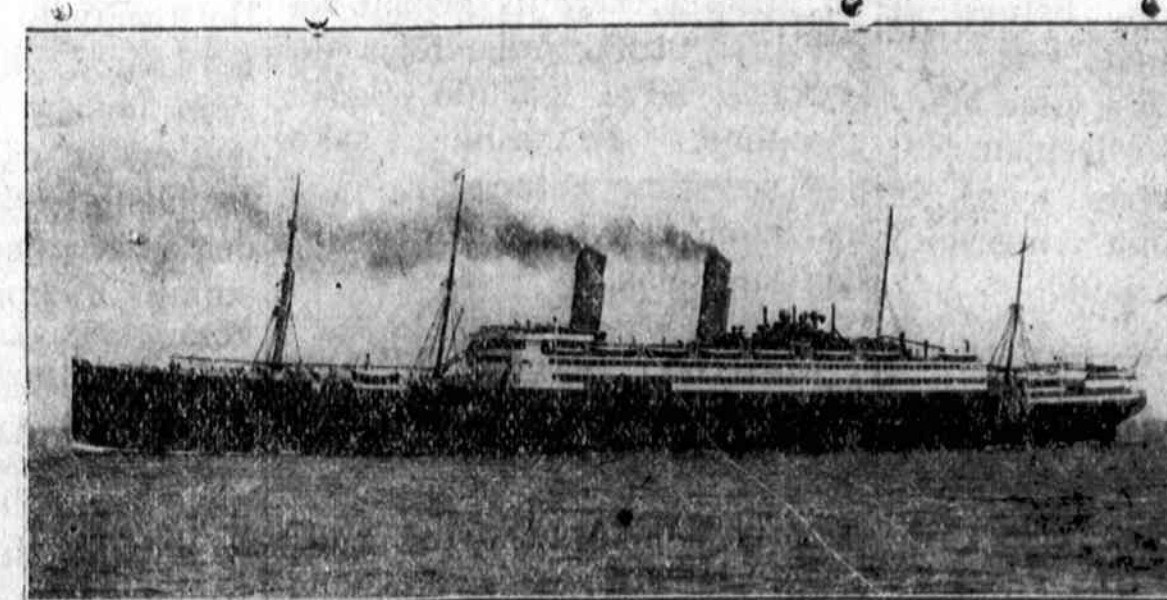
12th STREET

Tel. Kedzie 8902

3514-16 Roosevelt Rd.
arti St. Louis Ave.
CHICAGO, ILL.

NAUJIENŲ EKSKURSIJA LIETUVON

U. S. Laivu GEORGE WASHINGTON

Gegužio 22d., 1929

Tai bus smagiausia kelionė iš visų buvusių. Kurie norite turėti smagią kelionę, kreipkitės tuojaus į "Naujienas". Mes parupinsime visus reikalingus dokumentus. Parduodame laivakortes ir ant visų kitų laivų.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

SERGANTYS

ŽMONĖS!

Jūs esate kviečiamas pasitarti su Dr. Ross, dykai, del bile kurios ligos ar silpnumo.

Vėliau ir geriausi Amerikos ir Europos metodai yra vartojami gydyme Chronišku, Nervų Kraujo, Odos, Inkstų, Pielos, Sėklės ir visų Privatinių Ligų. Specialis gydymas del vyrų, kurie kenčia nuo lytinio silpnumo.

Dr. Ross 30 metų sekminga praktika ir tūkstančiai išgydytų pacientų užtikrinimas, kad pacientai bus gydomi tik veiksmingai ir sklandžiai, jo imama mokslas yra žema ir kiekvienam prieinama. Lazeris šimoklėjimas, iš priežasties jo įmanomas žemos mokesčio, sergantieji nebėra reikalauja nepažinti savo sveikimo.

Pasitarimas dykai, paslaptis pilnai išskaidoma. Tai užtikrina, jog jūs patys prieite prie išvados, bet atsižvelgiant šiuo pasitarimu apie sveikatą.

DR. B. M. ROSS
35 South Dearborn St.
Kertelė Monroe St., Celly Building, In-

tel elevatoriu iki penkto aukšto, kambarys 506 del vyrų, kambarys 508 del moterų.

25 METAI SIAME PACIAME NAME

Ofiso valandos: Kasdien 10 iki 5, Nedėlionis 10 iki 1 val. po piet. Pamejimas, Serdodinis ir Subatodinis valandos yra prailgintos nuo 10 ryto iki 8 vakaro.

CHICAGOS ŽINIOS

Suėmė pinigų skleidėją

Policija padarė puolimą ant namų prie 1915 S. Paulina St. ir suėmė Mrs. Lillian Miller, 34 m., kuri yra kaltinama, kad ji kartu su 35 vyrais pasiskleidė po visą šalį netikrus \$5 ir \$10 pinigais. Pinigai daugiausia buvo skleidžiami mažose sankrovose. Policija ją sekiojo keletą dienų. Jos kambariuose rasta \$200 netikrais pinigais.

Kartu liko suimti ir buvę pas ją keturi italai, bet nemanoma, kad jie yra prisidėję prie pinigų skleidimo. Tačiau ir jie bus kamantinėjami.

Gangsteriai turi 500 kulkasvaidžių

Policijos viršininko pagelb. John Stege mano, kad Chicago gangsteriai turi mažiausia 500 kulkasvaidžių. Policija, girdi, kulkasvaidžių neturinti ir jų nenorinti. Kulkasvaidžius esą labai lengva įsigyti. Keletas pardavėjų liko suimti. Vienas jų pardavęs gangsteriams 100 kulkasvaidžių, o kitas — apie 19. Jie moka New Yorke už kulkasvaidžius po \$106, o parduoda gangsteriams po \$375 ir \$500.

Saltis šauka esą pirmoji įsigijusi kulkasvaidį ir juo 1926 m. apšaudė vieną saliną S. Halsted gatvė. Nuo to laiko jau 35 žmonės liko užmušti iš kulkasvaidžių. Dabar valstijos legislatorijoje yra įneštas įstatymo sumanymas, draudžiantis turėti kulkasvaidžius, išėmus valstijos miliciją, policiją, šerifus, sargus, pasiuntinius ir kariuomenės laivyno ir jureivių narius. Valstijos senatas jau yra priėmęs tą įstatymą ir atstovų bute jis eina antru skaitymu. Tačiau Stege tuo įstatymu esąs nepatenkintas. Esą kulkasvaidžiai policijai nereikalingi, nes jų policija negalinti naudoti, kadangi juos naudojant galima nužudyti daug pašaliečių žmonių. Todėl jis norėtų, kad taikos laiku būtų visai uždrausta išdirbinėti kulkasvaidžius ir nė vienam nebūtų leista juos turėti.

Turtingiausia Chicago mergina

Turtingiausia Chicago mergina yra p-lė Rosemary Baur, 18 m., kuri lanko Bryn Mawr kolegiją, ties Philadelphia. Ji vakar paėmė savo žinion \$3,000,000 ir vėl sugrįžo mokyklon.

Kiek laiko atgal mirė jos tėvas Jacob Baur, turtingas Liquid Carbonic Co. savininkas. Jo našlė tą įstaigą pardavė ir įvairiomis spekuliacijomis turta padidino iki \$4,500,000. Vakardukterei suėjo 18 m., vadinasi liko pilnametė ir iš tėvo palikto turto gavo du trečdalius, arba \$3,000,000, o našlė gavo likusį trečdalį — \$1,500,000.

Reikalaus skolos iš tunelių

Aldermanas Albert iš 43 wardo, paskelbė, kad miesto tarybos rytdienos susirinkime jis pareikalaus, kad Chicago Tunnel Co., kuri yra išvedžijusi po visą miestą tunelius prekėms gabenti, tuojaus sumokėtų miestui skolą sumoje \$1,300,000, arba sąlygomis gautomis iš miesto koncesijos, tuojaus atiduotų miestui visus savo tunelius.

Pasak ald. Albert, kompanija yra skolinga tuos pinigus miestui jau nuo 1918 m., bet vis neatiduoda, nors miestui pinigai dabar yra labai reikalingi. Kompanijai duota koncesija jau užsibaigė vasario 19 d. ir

dabar kompanija veda derybas su miestu apie koncesijos atnaujinimą. Todėl ald. Albert ir reikalauja, kad kompanija pirmiau skolą sumokėtų, o jau paskiau derėtųsi apie koncesiją, arba atiduotų tunelius miestui.

Miestas betgi galėtų paimti tik tunelius po miesto gatvėmis, o ne stotis ir kompanijos sandėlius, kurie taip jau yra reikalingi operavimui sistemai.

Tunelių kompanija sutinka užmokėti pusę šios sumos. Bet miestas reikalauja, kad kita pusė sumokėtų Chicago Warehouse and Terminal Co., kuri susidarė po to, kaip tunelių kompanija pateko į receiverio rankas ir dabar iš tunelių kompanijos nuomoja tunelius.

Du darbininkai užmušti

Du negrai darbininkai, Robert Raleigh, 35 m. ir Steve Coppadge, 32 m., dirbę prie griovimo Watson namo, 17 N. LaSalle St., liko užmušti, kai sunki plumbingo paipa nukrito dešimtį aukštų iš kito namo ir pataikė jiems į galvą. Jie dirbo antrame aukšte, kuomet greitame Tacoma name iš 11 aukšto iškrito paipa, kuri atsimušė ir palangę ir nukrito į Watson namą, tiesiai darbininkams ant galvos.

\$65,000 už sužeidimą

Didžiausį verdiktą už sužeidimą Illinois valstijoje laimėjo p-lė Katherine Hartley, 22 m., iš Wilmette. Jury nusprendė, kad Red Ball Transit Co. iš Indianapolis, kurios sunkus trokas sužeidė p-lę Hartley, turi užmokėti p-lę Hartley \$65,000 kaip atlyginimą už sužeidimą.

Nusižudė

8501 Burnham Ave., po smarkiai 8501 Burnham Ave., po smarkaus barnio su motina už merginą, nuėjo į garažą ir nusišovė. Jis buvo išvažiuojęs su mregina, ilgokai užtruko ir tik

Paul Whiteman

Sį vakar per Columbia radio tinklą, nuo vieno šalies krašto iki kito, 8:00 iki 9:00 valandos jusų laiku.

Sį vakar pasukimas jusų radio rankenos suteiks jums nepalyginamą šokių muziką "Džiazo Karaliaus" ir jo pasaulyje pagarsėjusio orkestro. Tai dovanelė OLD GOLD CIGARETŲ... "nesukosėsi ir visą vežimą išrūkos".

OLD GOLD
CIGARETŲ

Prigirė 6 colių vandenį

Joseph Vsinska, portieris Sdenek Grove "rodauzėj", Stiekney, rastas prigiręs 6 colių vandenį karčiamos rusų. Spėjama, kad jis lipdamas laiptais paslydo, nukrito kniupsčias ir krisdamas tiek susitrenkė, kad neteko sąmonės.

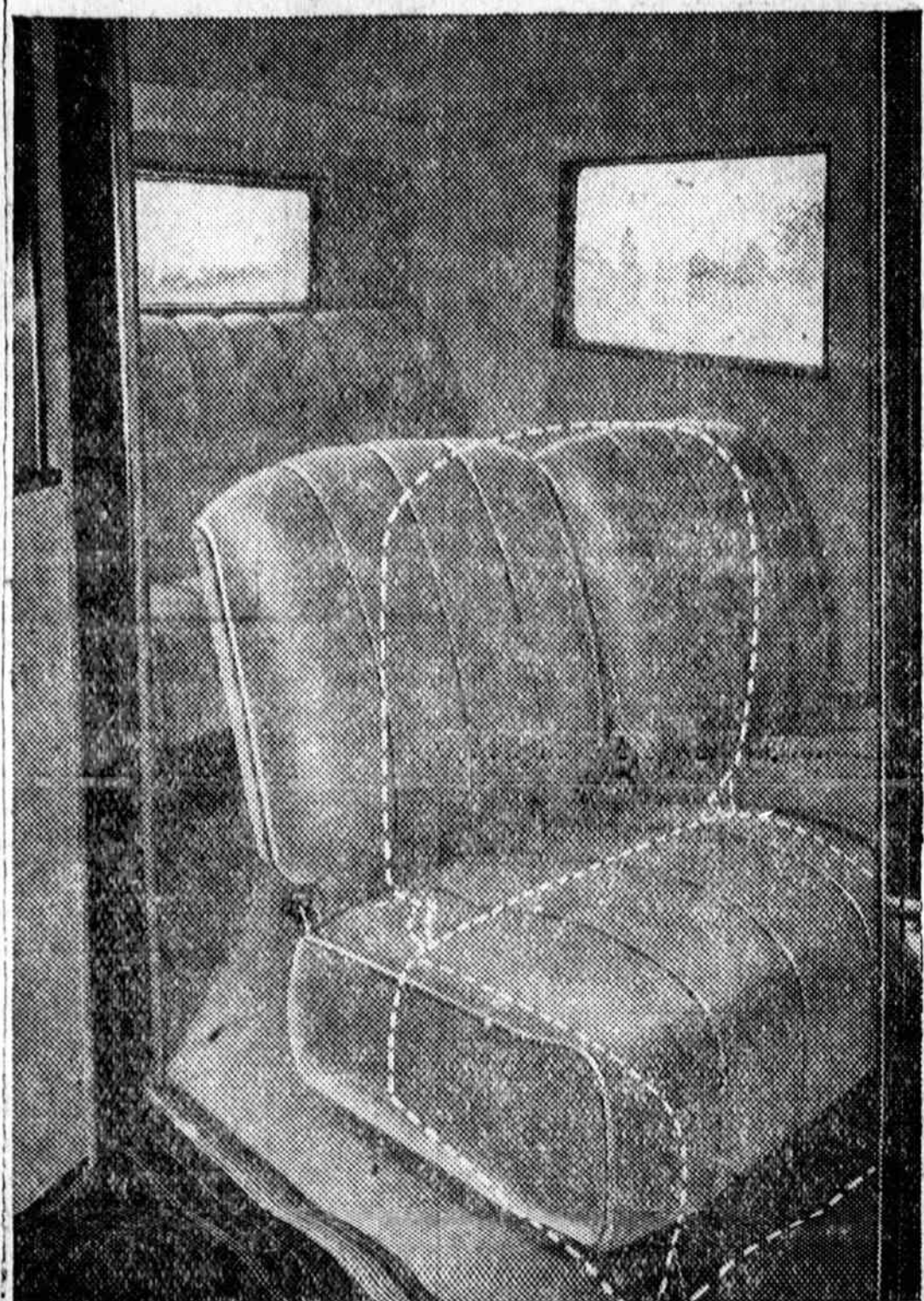
Geras grobis

Po dviejų dienų dažojo, prohibicijos agentai sugavo vaoną ant Pennsylvania bėgiu, kuriame rasta už \$15,000 gerosios degtinės, kuri buvo siunčiama nesančiai firmai Chicagoje. Per dvi dienas laukia kad kas ateitų degtinę atsiimti, bet niekas neatėjo — turbūt nuėjautė, kad agentai jau suuodė siuntinį ir tik laukia, kad kas į jų kilpas įkliutų.

Gaisras dirbtuvė

Vakar Devoe & Reynolds mialavų dirbtuvė, 825 W. Chicago Ave., buvo kiles gaisras ir 450 darbininkų turėjo skubiai

Naujas Patogumas Automobilistams

Pastumiamos priekynės sedynės Hudson ir Essex "Coach" automobiliuose.

Vis daugiau ir daugiau pradeda atsižvelgti netik į pačių automobilių tobulumą, bet ir į patogumą važiuojantiems automobilių. Hudson ir Essex tarp daugelio kitų pagerinimų įvedė pastumiamas priekynės sedynes "coach" automobiliuose. Kalriąją sedynę galima lengvai nustatyti, kaip patogiausia yra automobilio valdytojui. Dešiniąją gi sedynę galima keletą colių pastumti į priekį, taip kad sėdinčiam toj sedynėj žmogui nereikia išlipti, kad praleidus žmones prie užpakalinės sedynės.

Hudson ir Essex pirmieji ir pradėjo dirbti "coach", arba 2 durų sedanus, kaip tuli juos vadina. Jie davė jiems "coach" ir emė pardavinėti juos už atdarų kainą, kuomet sedanai tuo laiku kainavo du syk daugiau už atdarus karus. Duotasis "coach" vardas prigijo ir dabar daugiausia perkama coach automobilių. Ypač jie patinka šeimoms, kurios turi mažų vaikų, nes vaikus galima saugiai pasodinti užpakalinėje sedynėje, kadangi jie iš ten neatsidarys durų ir neiškris. Coach taip jau tebėra pigiausi iš uždarytų automobilių.

McErlane pakliuvo

Frank McErlane, sakoma, buvęs Saltis partneris, liko suimtas sekmdieny, kai jis prie 107 ir Western gatvių įvažiavo į kitą automobilį ir dar emė kitam automobiliui grumoti revolveriu. Jo automobilis rasta viso trys nauji revolveriai. Dabar jis sėdi Gresham policijos stoty ir yra kaltinamas už neatsargų važiavimą ir turėjimą revolverių. Už pastarąjį nusikaltimą jam grėsia du mėnesiai kalėjimo. Jis prisipažysta, kad buvęs girtas, nežinas kas

Atgavo Sveikatą po Aštuonių Metų Sirgimo

Panėlė Minnie Cooper, Brookhaven, Mo., kuri turėjo prastą sveikatą, parašė išdirbinėtojam apie Nuga-Tone sakamai: "Per 8 metus aš negalėjau atlikti savo namų darbo. Aš išvartočiau vieną butelį Nuga-Tone ir man pasigelbėjo. Aš dabar galiu atlikti savo namų darbą." Randas virš milijonas žmonių kaip panėlė Cooper, kurie yra džiugūs už tai ką Nuga-Tone jiems yra padarė. Kai kurie vyrai arba moterys yra silpnai, nevynodi, turi nevokius organus, turi inkstų, kepenų ir puslės trubelius, prastą apetitą, menką virškinimą, galvos skaudėjimą, svagilį, trūkinį su chroaisku užkietėjimu, negali gerai miegoti ir visuomet jaučiasi nuvarčius. Dabar jie stiprus ir sveiki, turi gerą apetitą ir gerai haktimis miega. Jų nervai ir svarbesni organai yra stiprus, turi daugiau jėgos ir džiauniasi gyvenimu. Nuga-Tone pagelbės ir jums. Nusipirkite butelį ir pastebėkit pulkias pasekmes, kurios pasirodys į kelias dienas. Jos yra pardudamos pas visus gydytojų vertėlas. Jei jusq vertėlas neturi jų stoko, reikalaukit, kad jie užsakytų jums iš oporto vaistines.

atsitiko ir sakosi, kad jis neturėjęs revolverių ir nieko apie juos nežinas.

Jo draugas Saltis jau yra atsėdėjęs du mėnesius kalėjime irgi už revolverį.

Apiplėšė teatrą

Užvakar Star and Garter teatro, 815 W. Madison St., kasieriui Harold Gerry gryštant namo į Waukeganą, jo automobilį Niles Center miestely sustabdė kitas automobilis, kuriuo važiavę penki vyrai pasisakė esą policistai, privertė jį išklipti į jų automobilį, nusivežė į kokį tai garažą ir atėmė iš jo teatro seifų raktus ir seifų kombinacijas. Du plėšikų pasiiliko Gerry saugoti, o kiti trys išvyko į teatrą. Čia jie suėmė

sargą, seni Thomas Doyle, 70 metų, surišo jį ir kol vienas jų saugojo jį, kiti du atrakino du seifus ir pasiėmė \$5,000. Po to visi trys pabėgo, sugrįžo į garažą, pasiėmė Gerry, nusivežė į vieną apartamentą, kur surišę paliko beismenė. Vėliau abu, kaip sargas, taip ir kasierius, pasiliuosavo, bet plėšikai senai buvo pasislėpę.

Aukos šelpimui Lietuvos

Šiaurės Lietuvai šelpti Centro Komitetui Kaune vietos Komitetas vėl pasiuntė pinigais \$294.30, kuriuos suaukavo sekančiai:

Surinkta pinigais per Puišį ir Barauską \$34.25

P-nia Bružienė surinko \$20.05
Central Manufacturing District Bankas \$100.00
L. Kleino Co. krautavė \$50.00
South West Trust and Savings Bankas 5.00
Ridge State Bankas \$10.00
Chicago Lawn State Bankas 25.00
Wm. Brietzke, Prezidentas Marquette Parko State Banko \$5.00
Stock Yards National Bankas \$25.00
Drovers National Bankas \$10.00
Peoples Stock Yards State Bankas \$10.00
Viso \$294.30
6 dieną gegužės š. m. buvo pasiųsta \$301.00
Viso pasiųsta \$595.30
Joseph J. Elias, Izdininkas Komiteto.

Naujienu

pirmas

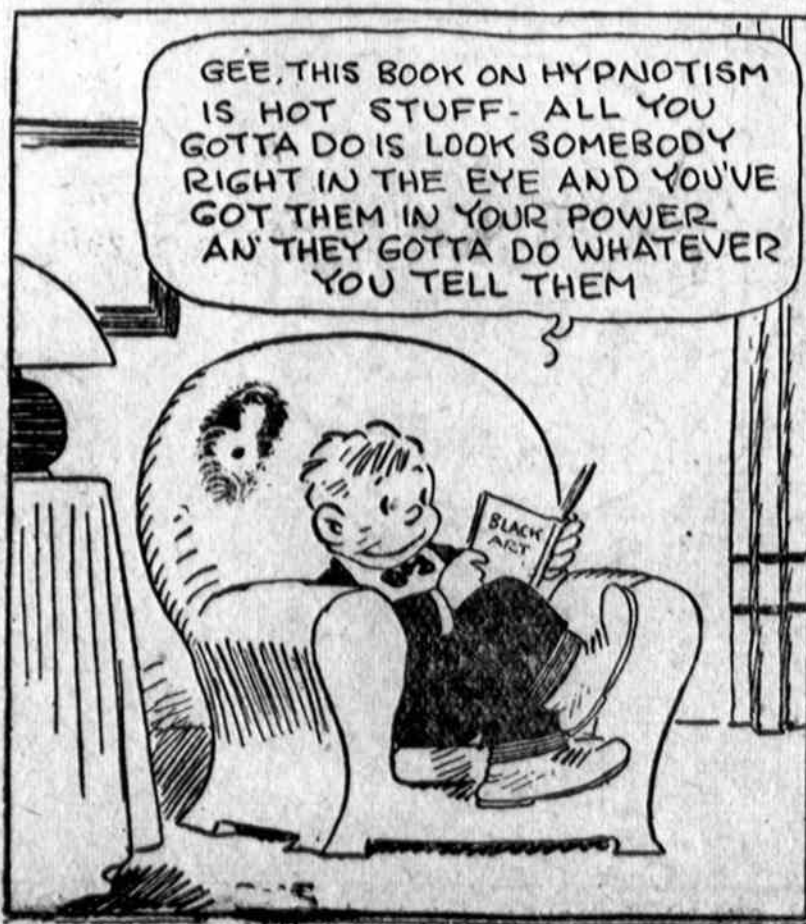
Piknikas

įvyks

Sekmadieny, Birželio 9 d.,
Černausko Darže

Kaip ir paprastai, "Naujie-nos" rengia siurprizą. Tėmykite pranešimus, kur bus plačiau paašškinta apie Pikniko programą.

TUBBY

There's an Error Somewhere.

NAUJENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
the Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street
Chicago, Ill.

Telephone Roosevelt 8500

Editor P. GRIGAITIS

Subscription Rates:
\$8.00 per year in Canada
\$7.00 per year outside of Chicago
\$8.00 per year in Chicago
3c per copy

Entered as Second Class Matter
March 7th, 1914, at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 3rd, 1879.

Naujienos eina kasdien, išskiriant
sekmadienius. Leidžia "Naujienų"
Bendrovė, 1739 S. Halsted St., Chi-
cago, Ill. Telefonas Roosevelt 8500.

Užsakyto kaina:	
Chicagoje — paštu:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75
Chicagoje per išnešiojimą:	
Viena kopija	3c
Savaitė	18c
Mėnesiui	75c

Suvenyrose Valstijose, ne Chicagoj, paštu:	
Metams	\$7.00
Pusei metų	3.50
Trims mėnesiams	1.75
Dviem mėnesiams	1.25
Vienam mėnesiui	.75

Lietuvon ir kitur užsienioje [Atpiginta]	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50
Piguos reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

TERORISTAI TARPE STUDENTŲ?

Del pasikėsimo nužudyti ministerį pirmininką Voldemarą Kauno policija, kaip praneša telegramos, ėmė areštuoti Universiteto studentus. Viena telegrama sako, kad jau esą suimta 13 studentų, kita — kad 35.

Vieno suimtųjų studentų pavardė Vosylius. Kitų pavardės nepaduotos, bet valdančiosios partijos spauda skelbianti, kad Voldemaro šovikai priklauso kokiai ten "revoliucinei socialistų 'Adjeninki' organizacijai". Ką amerikoniškas korespondentas norėjo pasakyti tuo sudarkytu žodžiu "Adjeninki", mums neaišku; bet jisai skamba lyg "Ateitininkai".

"Ateitininkai" tečiaus nėra jokia revoliucinė socialistų organizacija. Jie yra krikščionių demokratų su-
tverta besimokinančios jaunuomenės organizacija.

Socialistuojanti Universiteto studentų organizacija vadina "Aušrininkais"; val. liaudininkai vadovauja "Varpininkams", o socialdemokratinė moksleivija yra susiorganizavusi į draugiją "Žaizdrą".

Mes netikime, kad teroru užsiimtų studentai socialistai arba kuri kita pažangi studentų organizacija, nes tokia taktika nesitinka su jų principais. Bet jeigu pasirodytų, kad pasikėsime prieš premjerą dalyvavo studentai iš kokios nors atžagareiviškos (sakysime, klerikalų) organizacijos, tai nebūtų nuostabu. Palinkimų prie smurto jos jau yra parodžiusios praityje.

SAMONINGAI RENGSI PRIE SKERDYNĖS

Dabar, kada jau ir patys komunistų redaktoriai viešai kaltina savo partiją del kruvinių riaušių, įvykusių Berlyne per Gegužinę šventę, tai negali but jokios abejonės, kad Maskvos klapiūkuai tą kraujo praliejimą buvo tyčia išprovokavę. Provokacijos tikslas yra aiškus: komunistai norėjo pasigaminti "medžiagos" savo propagandai, nes seni nudėvėti jų šukavimai apie "pasaulio revoliuciją" (į kurią jie nė patys nebetiki) jau neveikia į minias.

Indomų tečiaus yra kai kurie detalieji Vokietijos komunistų prisirengimuose prie tų kruvinių įvykių. Berlyno spaudoje bal. 29 d. buvo paskelbta komunistų apskričio valdybos nutarimai, priimti už savaitės laiko prieš Pirmąją Gegužę. Tie nutarimai nustatė galutinus maršavimo planus, nežiurint to, kad policija buvo uždraudusi (del nuolatos įvykstančių kruvinių susirėmimų per demonstracijas) eisenas gatvėse ir profesinės darbininkų sąjungos buvo išleidusios atsisaukimą, ragindamos darbininkus jokių demonstracijų Berlyno gatvėse nerengti.

Pagal komunistų valdybos planą, demonstracijos per Pirmąją Gegužę turėjo prasidėti atskirose miesto dalyse. Paskui jos turėjo susilieti į dvi dideles procesijas, kurių viena turėjo eiti į Potsdamer aikštę, o antra — į Alexander aikštę. Šitos dvi aikštės tai kone tirščiausio žmonių judėjimo vietos Berlyne, taip kad, atvykus demonstrantų procesijoms į tas vietas, turėjo kilti didžiausia suirutė gatvėse, ir policija, kad ir nenorėdama, būtų buvusi priversta įsimašyti ir daryti tvarką.

Komunistų valdyba, išdėčiusi šią Gegužinės "šventės" planą, savo posėdyje atkartotinai pabrėžė, kad demonstracijos vadai privalą but visam kam pasiruošę, nes ji numatanti, kad Gegužės Pirmą busią 200 užmuštų!

Taigi dar prieš 1-ą Gegužę jau viešai buvo žinoma, kad Berlyno komunistai, sulig Maskvos įsakymu, rengiasi prie skerdynės. Jie iš anksto "numatė", kad žus 200 žmonių. Tur but del to, kad jie šitieik buvo pasiryžę "paaukot" Gegužinėje šventėje, jie paskui nesustojo kelti riaušes gegužės 1 d., bet tęsė jas po to dar keturias dienas.

Ir vis tik jie savo "programo" neišpildė, nes ir per visas penkias riaušių dienas žuvo ne 200, o viso "tik" 27 žmonės. Tiesa, sužeistų skaičius beveik pasiekė komunistų nustatytąją "kvotą".

Bet įsidėmėkite, kad tame komunistų išprovokuotame kraujo praliejime nebuvo užmuštas arba sužeistas nė vienas komunistų partijos lyderis. Komunistų vadai savo kailį moka saugoti!

Už tai galima laukti, kad po šito beprotiško komunistų "pučo" Vokietijos darbininkai dar griežčiau nusistatys prieš Maskvos apmokamus kriminalistus.

Apie Įvairius Dalykus

Nauja enciklopedija

Pirmoji enciklopedija susidėjo iš trijų tomų.—Vėlesnės laidos.—Ruošiama keturioliktoji laida.—Enciklopedijos bendradarbiai ir redaktoriai.—Straipsnių rašymas ir jų taisymas.—Enciklopedija skiriama paprastiems piliečiams.

Prieš 160 suviršum metų Škotijoje pasirodė pirmą enciklopediją, kuri susidėjo iš trijų storųjų tomų. Tie trys tomai talpino visą tų dienų žinojamą. O žmonių žinojimas tais laikais buvo labai apribotas ir, kaip vėliau pasirodė, daugelį atvejų klaidingas. Visoj Anglijoje buvo parduota tik keli šimtai enciklopedijos komplektų. Nors mūsų akimis žiūrint ta pirmoji enciklopedija yra menkos vertės, bet savo laiku ji visgi su-
lošė gan žymią rolę. Ji padėjo pamatus tobulėsimui darbui. Laiks nuo laiko buvo spausdinamos naujos enciklopedijos laidos, kiekviena kurių buvo atitinkamai perdirbama. Iki dabar tų laidų pasirodė trylikos.

Tokiu tai būdu užgimė ir išbujojo Encyclopaedia Britannica, kurios keturioliktoji laida yra vienu ir tuo pačiu laiku redaguojama Londone ir New Yorke, o spausdinama Chicagoje.

Ne visuomet nauja enciklopedijos laida talpina ir naują medžiagą. Paprastai šis tas pataisoma arba apdirbama,—ir atliktas kriukis. Nuo Amerikos civilio karo enciklopedija Britannica tik tris kartus buvo pilnai peržiūrėta,—paskutinį kartą beveik prieš dvidešimtį metų. Nėra reikalo aiškinti, kad nuo to laiko daug kas pakitėjo tiek žmonių gyvenime, tiek mokslo srityje. Štai kodėl 1929 m. laida bus peržiūrėta iš pat pamatų. Beveik visi joje telpantys raštai bus naujai parašyti. Iš senosios laidos bus paimta visai nedaug raštų, kurie bus stropiai pertaisyti, kad būtų "up to date". Enciklopedijos išleidimas yra tolygus išleidimui kokių keturių šimtų knygų. Bet enciklopedija nėra vien tik knygų rinkinys,—ji yra žmonių žinuotės sątrauka. O tokią sątrauką tik burys žmonių tegali padaryti. Naują enciklopediją rašo ne du ar trys asmenys, o 3,000. Kiekvienas jų yra ekspertas savo srityje. Rašo ne vien anglai ir amerikiečiai, bet ir pagarsėję kitų tautų žmonės, kurių raštai yra išverčiami į anglų kalbą. Vyriausias enciklopedijos redaktorius yra J. L. Garvin, "The London Observer" laikraščio redaktorius. Franklin H. Hooper, Amerikos enciklopedistas, užima redakcijoje antrą vietą.

Seniau imdavo apie septynis metus išleisti enciklopediją. Visas darbas ryšij su keturioliktoja laida bus atliktas per du metus. Kas savaitę dabar yra išleidžiamas vienas tomas. Iki šiol jau dvylika tomų tapo atspausdinti. Tačiau prenumeratoriams jie nėra siuntinėjami. Prenumeratoriui visus 24 tomus gaus susyk. Toks greitas darbas atlikimas yra labai svarbus dalykas. Tai reiškia, jog enciklopedija talpins vėliausias žinias iš įvairių mokslo šakų.

Paruošti tinkamą enciklopediją yra neįmanoma sunkus darbas. Pirmiausia reikia išdirbti tikslų planą, kad išlaikytų lygsvarą. Suplanuoti taip, kad įvairioms mokslo šakoms, istorijai, literaturai ir t.t. būtų paskirstyta pakankamai; kad viena kuri nors šaka nenukentėtų del to, kad apie kitą per daug rašoma. Pavyzdžiui, jeigu apie vienas valstybes labai plačiai rašoma, tai apie kitas, del vietos stokos, prisiima tik keliais žodžiais pasitenkinti. Jeigu taip atsitinka, tai enciklopedija, suprantamas daiktas, neišlaiko lygsvaros.

Tokių ydų senosiose laidos buvo galima pastebėti. Iš pradžių redaktoriai, taip sakant, labai plačiai užsimodavo ir, ant galo, jie priversti budavo siaurai kirsti. Šį kartą tų klaidų bus bandoma išvengti. Visa žinuotė tapo padalinta trimis desimtimis departamentų. Kiekvienas departamentas arba skyrius turi savo redaktorių ir štabą, kuriam yra pavesta tam tikras skaičius puslapių pripildyti. Tų redaktorių priuruošą medžiagą peržiūri vyriausiųjų redaktorių štabas.

Visi straipsniai, kurie tilps enciklopedijoje, yra parašyti žymiausių savo srities žinovų. Pavyzdžiui, apie radioaktyvumą rašo Mme. Marie Curie, kuri kartu su savo vyru surado radiumą ir dviem atvejais laimėjo Nobelio dovanas. Apie reliatyvumo teoriją rašo pats tos teorijos autorius, prof. Einstein.

Bet sukviesti žymiausias mokslininkus bendradarbiauti enciklopedijai nebuvo pats sunkiausias darbas. Sakysime, žymus mokslininkas prisijuntė

straipsnį. Redaktorius skaito jį ir raukosi. Straipsnis visais atžvilgiais parašytas puikiai. Vienintelė jo yda yra tik ta, kad jis neįkandamas paprastiems piliečiams,—per daug techniškas. Redaktorius grąžina jį autoriui ir prašo straipsnį perdirbti, padaryti jį populiariškesniu. Jei pertaisytas straipsnis nėra dar pakankamai lengvai parašytas,—jis grąžinama antrą kartą, o jei reikia,—tai ir trečią. Pasakojama, kad vienas labai žymus mokslininkas parašė mokslišką straipsnį. Straipsnis redaktoriui pasirodė neįimtinas, kadangi jis buvo per daug techniškai parašytas. Prisiėjo jį grąžinti autoriui. Autorius pertaisė jį. Bet ir pertaisytas straipsnis nepatenkino redaktoriaus. Tąsyk su autoriaus sutikimu tas straipsnis tapo pavestas perdirbti kitam žymiam mokslininkui, kuris moka painius dalykus lengva ir suprantama kalba išdėstyti. Pertaisytą straipsnį savo keliu peržiūrėjo autorius ir tik tada jis tapo galutinai priruoštas spaudai.

Visa tai daroma todėl, kad enciklopediją galėtų skaityti ir su-

prasti paprasti piliečiai, kurie neturėjo progos nei aukštųjų mokyklų lankyti, nei šiaip labai išsilavinę. Apie straipsnių populiariškumą sprendžia ne vien tik redaktoriai. Tiek Londono, tiek New Yorko redaktorių štabas turi keletą vidurinės mokyklos mokinių. Jie skaito enciklopedijai skiriamus straipsnius. Jei tie straipsniai jiems pasirodo sunkūs suprasti, tai redaktorių pareiga yra prašyti autorių, kad jie savo straipsnius pertaisytų, padarytų suprantamesniais.

Prie enciklopedijos nuolat dirba 400 žmonių, neskaitant 3,000 bendradarbių, kurie gyvena įvairiose pasaulio dalyse, ir spausdėvės darbininkų. Jos išleidimas kainuos apie \$2,500,000. Joje tilps 15,000 paveikslų. Apie 1,000 puslapių bus užimta įvairiomis iliustracijomis. Pirmą laidą susidės iš 30,000 kopijų. Po to bus spausdinama daugiau laidų. Apskaičiuojama; kad bus išspauduota apie 1,000,000 enciklopedijų. Užsiprenumeravusių jau dabar yra pusėtinai skaičius. Chicago spaustuvių turės tad ilgą laiką dirbti.—K. A.

TĖVAI DŽIAUGIASI KAI KUDIKIS GERAI MIEGA

Štai yra budas nuraminti verkiantį, budinti kudių ir greitai ir lengvai jį užmigdyti. Jį pataria daktarai ir milijonai motinų prirodę jį esant saugų ir nekenksmingą. Keli lašai grynai augalų skanios Fletcher's Castoria užmigdys į kelias minutes piktą, neramų kudių ar vaiką! O nuo dieglių, konstipacijos, šalčių ir pajrimų niekas negali lygintis Castoria. Chas H. Fletcher parašas yra ženklas tikros Castoria. Del saugumo šalinkis imitacijų.

ATĖJO "Kultūros" No. 4. Galima gauti "Naujienose". Kaina 45 c.

AMERIKOS PILIETIS

Klausimai ir atsakymai, kuriuos turi žinoti kiekvienas norintis tapti Amerikos piliečiu. Kaina 25 centai.

NAUJENOS

1739 S. Halsted St.
Chicago, Ill.

STEBUKLAI IR PASLAPTYS

Kas yra stebuklas? Kodel senovėje budavo labai daug stebuklų, o šandie yra mažiau? Kaip įvyko tvenas? Delko karais akmenimis lyja? Kaip velnias žmogų apsidžia ir kunigo ekzortomis tampa išvartas? Kodel vanduo kartais krauju pavirsta? Kodel ugnys krinta iš dangaus? Kodel kalnai dejuoja ir dreba? Kaip akli, raiši ir raupoti tapo stebuklingai išgydyti, o kiti net iš numirusių prikelti? Į visus šiuos klausimus ir dar daugelį kitų šioje knygoje rasi sau atsakymą. Tai yra nepaprastai svarbi knyga.

Kaina apdarytos \$1.25.

NAUJENOS

1739 S. Halsted St.
Chicago, Ill.

DVI KNYGOS

Šios dvi knygos reikalinga turėti kiekvienoje šeimoje, kiekvienose namuose, idant užpildžius gyvenimo spragas.

SAPNININKAS

Knyga išguldymui sapnų reikšmės

Kiekvienas žmogus sapnuoja. Kiekvienam yra gerai žinoti ką reiškia jo vakariktis sapnas. Prisisapnavai besitartinančią nelaimę — pasisaugok, tas tik gerą atneš; prisisapnavai ką nors gera — rupinkis, kad tai įvyktų. Vienu žodžiu: Sapnininkas padės jums gyventi.

Knygos kaina 75c

Apdaryta \$1.25

MISLIŲ KNYGA

Išguldymai ir palyginimai tukstančių mįslių

Jei nori but mėgiamas draugijoje — svečiuose, mokėk daug juokingų mįslių ir anekdotų, o į tave tuojaus atkreips visi savo domesį ir pamėgs. Mįslių knyga neturi sau lygios — tai knyga, kurioje rasi priyginimą kiekvienam daiktui: gyvam, negyvam ir pusgyviui.

Kaina \$1.

Abidvi knygos kartu už \$1.50

NAUJENOS

1739 S. Halsted St.
Chicago, Ill.

JOE SMILGIS

Pirmos Pirmos klasės Duco Malevo-
jimas. Geriausias automobilis taisy-
mas. Musu pataisytas jusu automo-
bilus išrodys kaip naujas.
4642 So. Western Ave.
Tel. Lafayette 4601

Pamėgdžiojimais

Garsusis apkepimo procesas, pritaikytas prie puikiųjų tabakų, specialiai parinktų ir suderintų delei Lucky Strike Cigaretų, gali buti ir yra pamėgdžiojamas — bet jis negali buti nukopijuotas bei padvigubintas. Tai yra extra, slaptas procesas. Tai yra veiksmas, kuris įtikino 20.679* daktarus pareikšti, kad Luckies mažiau teerzina, nekaip kiti cigaretai. Jis suteikia tą puikų skonį, ypatingą Luckies Cigaretams — ir prašina nešvarumus, erzinančius gerklę. Visur pripažįstama pirmenybė Lucky Strikes padarė juos priimtinais plačiajame pasaulyje.

(PASIRASO)

*Čia paduodamas skaiti-
nes patikrino ir patvirtino
LY BRAND, ROSS
BROS. IR MONTGOM-
ERY, oficialiai Skaitmenų
Patikrintojai ir Audito-
riai.

George Hill
Prezidentas,
The American Tobacco Company, Incorporated

"It's toasted"

Nei Jokio Gerklės Erzinimo —

Nei Jokio Kosulio.

The Lucky Strike Skonį Or-
kestra ir toliau kiekvieną suba-
tos vakarą skleid savo muziką,
nuo vieno vandenyno iki kito,
per N. B. C. radio tinklą.

© 1929, The American
Tobacco Co., Manufacturers

Kad palaikyt laibą figurą,
nieks negali užgimęjį tei-
singumą to patarimo:

"SIK LUCKY VIETOJ
SALDUMYNO."

Now appearing in
"The Iron Mask"